



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

3. Architectonicum Axioma de proportione profunditatis Fundamenti, cum
altitudine Aedificij demonstratur Exemplis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

pictum, caro vel assa vel elixa picta, caseolus pictus: ce-
 tera picta: item, daretur ad potandum, cerevisia, aut vi-
 num pictum, & juberentur comedere hilariter, ac im-
 plere ventrem cibis metaphoricis & æquivocis: discer-
 rent illi tunc, reor, quod sit discrimen inter corpus ven-
 ac metaphoricū. Sed quomā nunquā tam opiparē sacra-
 menti: & multo magis, quia fide carēt, Sacramentum
 dei credere non possunt, & nolunt. Quare nullam ei re-
 verentiam, aut venerationem exhibent. Cujus, ut ante
 advertitis & originaria & fundamentalis causa est,
 defectus Humilitatis: quæ virtus ita prærequiritur ad fi-
 dem Christianam, sicut soliditas terræ ad fundame-
 tum domus. Ut in superioribus, ex disciplina architec-
 tonicā probavimus: nam est removens prohibens, seu
 tollens impedimenta omnia firmiter ponendi Funda-
 mentum fidei in Domo Sapientiæ, seu Virtutum Ædifi-
 cio: tollit enim tuber superbiæ, implet lacunas pusilla-
 nimitatis, adæquat & complanat quicquid est emine-
 aut depressum. Quare meritò Humilitas censetur prima
 virtutum Christianarum, ac ceterarum etiam Funda-
 mentum.

ARTICVLVS III.

ARCHITECTONICVM AXIOMA

*De proportionē profunditatis Fundamenti, cum altitudinē
 Ædificii demonstratur exemplis.*

IN Humilitatis fundamento jaciendo diligenter ob-
 servanda est regula ab Architectis omnibus appro-
 bata: ut altitudinē ædificii respondeat profunditas fun-
 damenti: & illa hujus sit mensura. Quam transferet
 Augu-

Augustinus lib. de verb. D. ser. 10. ad Architecturam tropologicam & spiritualem, quâ Domus Sapietia extruitur. Verba illius hic repetere non attinet. Veritas autem principii istius constat ex antiquis æquè ac recentibus omnis generis fabricis. Certè, de fundamentis Templi Jerosolymitani sic scribit Josephus historicus: lib. 8. Antiq. cap. 2. Jecit, ejus Architectus præcipuus Salomon, in altissimam terræ profunditatem fundamenta templi è saxis validissimis, quæ contra omnem temporum injuriam resistere possent, ita ut cum contigua terra coalita, solum, ac firmamentum imponendis substructionibus præberent, & propter inconcussam soliditatem, facile molem ædificii cum apparatu ornamentum sumptuosissimo perferrent: non minorem admirationem habitura, quàm quæ supernè ad amplitudinem, pulchritudinem, & magnificentiam operis, per artifices elaborata sunt. Ex quibus colligimus, cum supernè Templum Jerosolymitanum à tribus potissimum admirationem moverit, altitudine, amplitudine, lapidum crassitie ac ornamentis; si fundamenta non minorem admirationem parere potuerint, eorum profunditatem altitudini fabricæ respondisse. Quod omninò mihi persuadeo, inde etiam argumentum mutatus, quod uterque substructionis paries longus fuerit propè cubitos mille, secundum accuratam Joannis Baptistæ Vilalpandi dimensionem. to. 2. lib. 5. disp. 4. c. 6.

De Amphitheatro Titi, cujus Romæ etiam-num spectantur rudera, operis celeberrimi umbra, vel cadaver, quod vulgo dicitur *Colisseum*, quia Neronis cum capite colossus est in viciniam, refert Ammianus, quod ejus summitatem ægrè visio humana conscendebat. De eodem autem audiui aliquando, cum altitudinem molis, nunc quoque mirandam, curiosius intuerer, etsi multum à vertice ejus corruerit, & multum infernè subsederit, tantum tamen ejus sub terra latere, quantum supra
emi-

eminet. Idem adfirmare licet de aliis ædificiis altis & studineatis, quorum fastigia cœlis minari dicere solent. Oratores: nimirum, canon est Architectonicus: Fabricæ altitudini respondere oportere fundamenti profunditatem.

A R T I C U L U S IV.

CHRISTI SALVATORIS

Profunditas Humilitatis.

QVOD de Ædificio materiali dictum probatumque in spirituali æquè locum habet, dum jaciendum est Fundamentum Humilitatis. Cujus putatis vos fuisse altissimum ab orbe condito virtutum perfectissimum Ædificium? Haud dubiè, diceris, Christi Salvatoris, natorum Magistri excellentissimi. Ita etiam reor. In eodem autem Fundamentum Humilitatis jactum fuit profundissimè. *Humiliavit semetipsum*, inquit Paulus Apostolus 2. ad Philip. 7. *factus obediens usque ad mortem, mortem autem Crucis. Cùm in formâ DEI esset, non rapinam arbitratus esse se æqualem DEO, sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.* Posset-ne excogitari major Humilitatis profunditas quàm, ut qui verè DEUS erat, eadem cum Patre Divinitate præditus, exinaniret usque ad eò sese, & quodammodo ad nihilum suam illam Majestatem redigeret, hominis natura vili atque imbecilla susceptâ in hominum se ordinem redigeret, homo fieret, & factus homo, hominibus se humilitate subiceret. Hoc tamen fecit Christus, ut profunditas fundamenti altitudinem fabricæ responderet. Altitudo fabricæ virtutū in Christo fuit